

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3329/2023. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.V.30.433/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője dr. Kollarics Flóra ügyvéd útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt, melyben kérte a Kúria Gfv.V.30.433/2022/2. számú végzésének; valamint a Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.008/2022/7. számú ítéletének és a Debreceni Járásbíróság 6.G.40.028/2020/31. számú ítéletének mint alaptörvény-ellenes bírói döntéseknek az Abtv. 43. § alapján történő megsemmisítését.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy felperese (a továbbiakban: indítványozó) fizetési meghagyás kibocsátása iránti eljárást kezdeményezett, az alperes és a közte pályázati anyag elkészítése tárgyában létrejött megbízással összefüggésben, megbízási díj követelés érvényesítése érdekében. Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban az elsőfokú bíróság elutasította az indítványozó keresetét; az indítványozó fellebbezése nyomán a másodfokú bíróság helybenhagyta az elsőfokú döntést. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben, a perrendtartás szabályainak megfelelően, okszerűen, a per adataival alátámasztottan mérlegelte, így a megállapított tényállás és az abból levont jogi következtetések is megalapozottak voltak. Az indítványozó ezt követően felülvizsgálati kérelemmel élt a jogerős ítélet ellen. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasította, megállapítva, hogy az ügyben – a Pp. 408. § (2) bekezdésére tekintettel, miszerint nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság határozatát a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben – kizárt a felülvizsgálat.
- [4] A Kúria végzésében kitért arra, hogy mivel az indítványozó a Pp. 412. § (2) bekezdése alapján nem terjesztett elő felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, így a Pp. 415. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem érdemben nem volt vizsgálható, ezért azt visszautasította. Végzésében leszögezte, hogy a Kúria hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti kizárási ok fennáll-e, azaz, hogy a másodfokú bíróság azonos jogszabályhelyre, azonos jogi indoklásra utalással hagyta-e helyben az elsőfokú határozatot [Kúria Pfv.VII.21.048/2020/2., 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény 11. pont.]. Hangsúlyozta, hogy a Kúria minden esetben a határozatok indokolása alapján, hivatalból vizsgálja a 408. § (2) bekezdése szerinti feltételek fennállását. Rámutatott arra is, hogy a Pp. 383. § (2) bekezdésén alapuló helybenhagyó ítélet akkor is megfelel a 408. § (2) bekezdés szerinti döntés kritériumainak, ha a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában értékeli a fél másodfokú eljárásban megtett perbeli cselekményeit, illetve ha az elsőfokú bíróság által is helyesnek tartott és a döntést megalapozó érveket további érvekkel kiegészíti, vagy a fellebbezés további hivatkozásaival kapcsolatban kifejti az álláspontját, amennyiben egyébként a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet azonos jogszabályi rendelkezésekre és a döntés indokait illetően azonos jogi indoklással hagyta helyben. Hozzátette, a fellebbezésben előadottakra tekintettel a másodfokú ítélet indokolásában tett megjegyzések, további érvek, hivatkozások önmagukban nem jelentik az elsőfokú bíróság ítéletétől eltérő indokolást, amelyre nézve a Kúria következetes gyakorlattal rendelkezik [Pfv.I.20.624/2020/2. (közzé téve: BH 2021.10.), Kúria Pfv.I.20.272/2020/2., (közzé téve: BH 2020.325.)].
- [5] Az adott ügyet illetően a jogerős ítélet indokolásának, valamint annak az elsőfokú bíróság ítéletével való összevetésének eredményeként a Kúria megállapította, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálat kizárt, tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság a felperes fellebbezésében foglaltakra reflektálva az elsőfokú bíróság érvrendszerét további hivatkozásokkal kiegészítve, de tartalmát illetően azonos jogszabályi rendelkezésekre

és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. Miután a felperes a Pp. 412. § (2) bekezdése alapján fennálló kötelezettsége ellenére felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet nem terjesztett elő, a Kúria a Pp. 415. § (1) bekezdés e) pontja alapján a felülvizsgálati kérelmet visszautasította. A határozat elvi tartalmaként kiemelte, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet az eljárás bármely szakaszában visszautasítja, ha a felülvizsgálati kérelemnek nincs helye a Pp. 408. § alapján, és a felülvizsgálati kérelem előterjesztője a felülvizsgálati kérelemmel együtt nem nyújtott be engedélyezés iránti kérelmet.

- [6] 2. Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult, alkotmányjogi panaszában a Kúria végzése, illetve az azt megelőző eljárás alaptörvény-ellenességét a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére tekintettel állította. Sérelmezte, hogy az első fokon eljáró bíróság nem ismerte el a megbízási jogviszony létrejöttét, nem a számára kedvező tanúvallomást fogadta el, és ezt fellebbezésében úgy értékelte, hogy „az elsőfokú ítéletben a bíróság a tényállást túlnyomó részben helytelenül állapította meg, a bizonyítékok jelentős részét nem értékelte, így a tényállási elemek rögzítésével a felhívott jogszabályhelyek egybevetésével mind ténybelileg, mind jogilag helytelen következtetésekre jutott, így az elsőfokú ítélet jogszabályba ütköző és megalapozatlan.” Miután a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta, felülvizsgálati kérelmében az indítványozó állította, hogy jogszabályellenesen került megállapításra, miszerint nem jött létre a megbízási jogviszony, valamint hivatkozott arra is, „hogy ezt a Ptk. hivatkozott szakaszai szerint minként kellett volna értékelnie az eljáró fórumnak.” A Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz beadványában az indítványozó előadta, hogy a jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés szerinte azért alapvető alkotmányjogi jelentőségű, mert „az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági eljárásban az azt érdemben lezáró kúriai végzés *contra legem* jogalkalmazással elvágta a jogorvoslati lehetőségem érdemi gyakorlását. A jogszabállyal alapjogot sértő módon szembehelyezkedő jogalkalmazás a tisztességes eljáráshoz való jog jogorvoslati részjogosítványa kapcsán teljességgel kiüresítette az alapjogot. Ezen felül az alsóbb bírói fórumok az indokolt döntéshez való jogomat sértették, ezáltal a fellebbezésben is el voltam zárva attól, hogy teljességgel élhessek a jogorvoslathoz való jogommal.”
- [7] Érvelése alátámasztásául hivatkozott a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat alkalmazhatóságára, az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatának alkalmazhatóságára, az Alkotmánybíróság jelen ügyben releváns gyakorlatára, külön kitérve a *contra legem* jogalkalmazás alkotmányossági megítélése kapcsán hozott alkotmánybírósági döntésekre, valamint a jogorvoslathoz való jog alkotmánybírósági megítélésének gyakorlatára.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a értelmében, tanácsban eljárva megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényi feltételeit.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírósági döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [10] Az indítványozó a sérelmezett végzéssel zárult ügyben felperes volt, így érintettsége fennáll, az alkotmányjogi panasz tekintetében indítványozói jogosultsággal rendelkezik, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [11] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó tájékoztatása szerint a Kúria sérelmezett végzését 2022. november 7. napján jogi képviselője vette át. Az alkotmányjogi panaszt 2023. január 6. napján, határidőben terjesztette elő – elektronikus úton – az első fokon eljáró bíróságon. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban. Az indítványozó a jogerős ítéletet is támadta a Kúria végzésén kívül, amely utóbbi esetében az indítványozó „önhibájára” vezethető vissza az érdemi felülvizsgálat hiánya. Ezért a jogerős ítélet vonatkozásában külön vizsgálni kell a határidő megtartottságát. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint ugyanis az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg, ezért a jogerős ítélet tekintetében az alkotmányjogi panasz elkésettnek tekintendő.
- [12] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be, míg az Abtv. 52. §-a szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte

az Abtv. 27. §-át, amely alapján az alkotmányjogi panasz eljárást kezdeményezte, és a sérelmezett határozatot, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, így a határozott kérelem követelményének a beadvány megfelel.

- [13] A beadványban szereplő – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében – állított alapjogi sérelmet illetően az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból (alkotmányjogi panasz beadvány, bírósági ítéletek) megállapította, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem azt sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem a kereseti kérelmében foglaltak szerint döntöttek; nem ismerték el a megbízási jogviszony létrejöttét, így a felmerült költségek elszámolásán túl megbízási díjra való jogosultságát sem látták bizonyítottnak. Míg a felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzés vonatkozásában az indítványozó a Kúria azon jogi álláspontját kifogásolja, miszerint a Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazandósága áll fenn, és szerinte ezért nem is kellett a felülvizsgálati kérelemmel együtt engedélyezés iránti kérelmet benyújtani.
- [14] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz eljárás keretében az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatra van hatásköre. A hatalmi ágak megosztásának garanciális elvéből eredően azonban az Alkotmánybíróság nem vonhatja el a rendes bíróságok jogértelmezési hatáskörét, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3204/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}. Önmagában az, ha az indítványozó az eljáró bíróság téves jogértelmezését sérelmezve a számára kedvezőtlen döntés megváltoztatását kívánja elérni nem tekinthető az Abtv. 29. § szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek {3241/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [15]}, továbbá azt is több határozatában kimondta az Alkotmánybíróság: az, hogy „a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta [jogi] álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem” {148/D/2011. AB határozat, ABH 2011, 2347, 2352; 3172/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]; 3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [28]; 3290/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [20]}; ezért az Alkotmánybíróság különbséget tesz *contra legem* és *contra constitutionem* jogértelmezés között, és csak az utóbbit tekinti az alkotmányossági jogsérelem szintjére felérőnek.
- [15] A 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban, amelyre az indítványozó is utal beadványában, az Alkotmánybíróság három, egymást erősítő feltétel együttes fennállását követelte meg annak megállapításához, hogy a bíróság *contra legem* jogalkalmazása felérjen az alkotmányossági sérelem szintjére, és megállapítható legyen az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelme. Ezek: a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe, döntésének ezt a mozzanatát nem indokolta meg, s döntését ehelyett egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó kifejezetten hatályon kívül helyezte {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; legutóbb megerősítette: 3044/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [28]}. A jelen ügyet illetően a panaszban foglaltak alapján nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy ezek a feltételek a panaszra okot adó esetben a Kúria végzésével zárult ügygel összefüggésben együttesen fennállnának. Az alkotmányjogi panasz viszont a tartalma szerint olyan, szakjogi, törvényértelmezési kérdéseket vet fel, amelyek kívül esnek az alkotmánybírósági felülvizsgálat körén.
- [16] Ezen túlmenően az indítványozó által felhívott indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme akkor merülhet fel, ha a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal nem vizsgálja meg, és ennek értékeléséről határozatában nem ad számot. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket {pl. 3003/2017. (II. 1.) AB határozat, Indokolás [30]; 3070/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [21]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Annak megítéléséhez, hogy az eljáró bíróságok az ellentmondó tanúvallomások közül melyeket fogadják el döntésük kialakításakor, és melyeket nem, a bizonyítási eljárás keretében az ítélező tevékenység részét képezi, és végső soron az ítéletbe foglalt jogi álláspontban jelenik meg; ez szintén nem tartozik az Alkotmánybíróság által vizsgálható körbe.
- [17] A bírósági döntések, és az alkalmazott jogszabályi rendelkezések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz ugyanis nem tekinthető a további jogorvoslással nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felül bírálatára

nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [22]}. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az eljáró bíróságok részletesen foglalkoztak a tényállást képező körülmények feltárásával, annak jogi megítélésével. A Kúria pedig visszautasító végzése indokolásban külön kitért annak a ténynek a jelentőségére, hogy az indítványozó a felülvizsgálati kérelemmel együtt nem nyújtott be engedélyezés iránti kérelmet.

- [18] Beadványában az indítványozó önállóan is sérelmezte a jogorvoslathoz való joga elvonását. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek jogában áll jogorvoslattal élni az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntéssel szemben, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata meghatározza a jogorvoslati rendszerrel szemben támasztott követelményeket. Az Alkotmánybíróság a 14/2018. (IX. 27.) AB határozatban átfogóan áttekintette a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatos gyakorlatát, amely során utalt arra, hogy a jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket, azok igénybevételének módját, az Alaptörvény azonban nem tartalmaz előírást azzal kapcsolatban hogyan épüljön fel a jogorvoslat rendszere {3097/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [15]; 3016/2023. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ugyanakkor szükségesnek tartja megjegyezni az Alkotmánybíróság, hogy a jogorvoslathoz való jogból, mint alapjogból az adott hatósági, illetve bírósági döntés ellen biztosított rendes jogorvoslati eszközök igénye következik {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]; 3106/2023. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [44]}. A Kúria előtti felülvizsgálati eljárás viszont nem tartozik ebbe a körbe. A jelen ügyet illetően az indítványozó számára biztosítva volt a rendes jogorvoslat, azaz az első fokú ítélet elleni fellebbezés, mellyel az indítványozó élt is, és amelyet a másodfokon eljáró bíróság érdemben megvizsgált, az abban foglaltakra a másodfokú ítélet indokolásában ki is tért.
- [19] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben elkésett, részben a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírósági döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és d) pontjára figyelemmel, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján rövidített indokolással ellátott végzésben visszautasította.

Budapest, 2023. június 6.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/123/2023.

